

**ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ
АГРАРІЇВ – БІОТЕХНОЛОГІВ****О. В. Немировська, В. О. Сапронова, О. В. Хмелева, В. Юраш**

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, вул. Ворошилова 25, Дніпропетровськ, 49000

У вік науково-технічного прогресу непомірно зріс вплив людини на навколишнє природне середовище. Наслідки, які йдуть за непередуманими, швидкими технологічними рішеннями, ставлять перед людством питання про те, що залишить природа наступним поколінням. У зв'язку з цим все актуальнішим стає екологічна освіта.

У ХХІ столітті необхідність загальної освіти в галузі охорони навколишнього середовища пов'язана з тим, що подолання екологічної кризи тільки технічними засобами виявилось проблематичним [1, 4].

Екологічна освіта - це органічна і пріоритетна частина всієї системи освіти, яка надає їй нову якість, формує інше ставлення не тільки до природи, але і до суспільства і до людини (екогуманізм). Екологізація освіти означає формування нового світорозуміння і новий підхід до діяльності, заснований на формуванні ноосферно-гуманітарних і екологічних цінностей.

Принципове значення, з нашої точки зору, має методична організація екологічної освіти. Слід зазначити, що тут існують дві основні тенденції: 1) розробка окремого предмета «екологія», який потрібно вводити в зміст освіти на різних рівнях; 2) «екологізація» всіх навчальних предметів, тобто міждисциплінарне обговорення екологічних проблем. Екологізація освіти є нагальною проблемою викладання не тільки біологічних дисциплін, але й будь якого фахового напрямку підготовки у вишах. Сучасними вимогами європейської освіти є обов'язкове екологічне виховання: «твоя професія не повинна наносити шкоду довкіллю» [2, 3].

Але з викладанням екологічних дисциплін для студентів біологічного напрямку підготовки на нашу думку, склалась незрозуміла ситуація. Студенти небіологічних спеціальностей вивчають на першому курсі основи загальної екології. Такі курси представлені потужним лекційним навантаженням, практичними та семінарськими заняттями. На противагу цьому, студенти біологічних спеціальностей, зокрема – студенти біотехнологи нашого університету, такого курсу не отримують.

Вони з першого курсу (вже в першому семестрі) починають вивчати дисципліну під назвою «екологія в тваринництві» [3]. На нашу думку, таке раннє фахове спрямування екологічної освіти є не зовсім доцільним. Поєднувати в одній дисципліні основи біоекології та питання екології тварин є передчасним. Студенти ще не ознайомились із умовами утримання тварин, їх відтворенням, правилами формування стада т.ін. Вони не володіють спеціальними тваринницькими термінами, що вимагає від викладача зупинятись на поясненнях та викладанні положень тваринництва і взагалі порушує логіку.

Разом з тим, питання аутоекології сільськогосподарських тварин розглядаються значно пізніше, під час вивчення зоогієни, питання популяційної екології тварин – при вивченні генетики, селекції та відтворення [3].

Отже, все вищезазначене вказує, що отримання екологічної освіти студентами-біотехнологами потрібно поділити на два етапи. На першому етапі вивчати тільки біоекологію (причому, бажано спочатку вивчити курс зоології, яка зараз вивчається в другому семестрі), а вже на пізніх курсах, після опанування основних фахових дисциплін, вивчати питання екології в тваринництві [2, 4]. На нашу думку, без розгляду питань факторіальної екології, екології популяцій, екології угруповань та екосистем, а також екології біосфери неможливо сформувати у студентів системного мислення щодо сучасних біологічних понять та процесів. А викладання питань глобальних екологічних проблем та формування уявлення про концепцію сталого розвитку взагалі не викликає сумніву. Що до розгляду проблем тваринницької екології, то її проблеми зараз стоять дуже гостро. Це і порушення основ популяційної екології у високопродуктивних стадах с.-г. тварин і отримання генетичних вад і відповідно втрати продуктивності, і питання забруднення довкілля відходами тваринництва, і зменшення біорізноманіття за рахунок збільшення частки домашніх тварин, і негативний «внесок» тваринництва в глобальні екологічні проблеми планети [2, 3].

Окремими питаннями стоять вирішення проблем екологічно безпечних технологій, створення органічного тваринництва, отримання екологічно чистої продукції.

Отже, спираючись на вищезазначене, слід підсумувати, що під час підготовки фахівців з біологічних спеціальностей потрібно розмежовувати загальну та спеціальну екологію та викладати спеціальну екологію тільки після вивчення студентами основ професійних дисциплін.

Література

1. Білявський Г. О. Основи екології: Підручник / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. – 3-те вид. – К.: Либідь, 2006. – 408 с.
2. Сельскохозяйственная экология / [Н. А. Уразаев, А. А. Вакулин, А. В. Никитин и др.]. – М: Колос, 2000. – 304 с.
3. Славов В. П. Зооекология / В. П. Славов, М. П. Високос. – К.: Аграрна наука, 1997. – 396 с.
4. Яковенко В. О. Зоопланктон Дніпровського водосховища / В. О. Яковенко, А. І. Дворецький // Наукові та інформаційно-методичні матеріали для студентів. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2012. – 218 с.